

Mede richting geven aan het geheel

We zijn onlosmakelijk deel van het geheel. We kunnen er niet echt buiten staan, alsof er 'ik' is en 'de wereld', 'ik' en 'de waarneembare werkelijkheid'. We zijn zowel waarnemer als waargenomen. Dat betekent dat we ten alle tijden mede richting geven aan hoe het geheel zich ontvouwt, in elk moment weer. We kunnen niet anders. Juist omdat we deel zijn van het geheel geven we mede richting aan het geheel. Of we nu iets doen of niet doen, of we iets zeggen of niet zeggen, of we iets denken of niet denken, of we nu een vriendelijk gezicht maken of niet, het geeft allemaal richting aan het geheel, hoe beperkt ook. Maar richting geven doet het.

Dus we zijn ten alle tijden mede verantwoordelijk voor het geheel. We kunnen er niet buiten staan, onze verantwoordelijkheid niet afschuiven op de ander of op de wereld. Dat maakt onze beoefening nog meer waardevol, wanneer we dit beseffen. Want als we deel zijn van het geheel, als we mede richting geven, dan is het wijs om een goede richting aan het geheel te geven. Daarom legt het boeddhisme zo de nadruk op het volgen van de leefregels, op heilzaam handelen, heilzaam spreken, heilzaam denken. Met liefde en mededogen in het dagelijks leven zijn. Dat betekent dat onze beoefening van het stilzitten ook een hele waardevolle is. Ook dat geeft mede richting aan het geheel. Het steeds weer het openen van hart en geest, het steeds weer terugkomen naar dat wat ongeboren is. Een helder stil gewaarzijn.

Wat zijn de effecten van ons richting geven, hoe beperkt het ook - in jouw ogen - moge zijn? We kunnen het nooit weten. Soms kan een vriendelijk woord, een aardige blik van iemand een enorme uitwerking op je hebben. Soms kan het zelfs het leven doen veranderen, omdat iemand iets gedaan heeft, gezegd, of alleen volledig aanwezig was terwijl je je verhaal vertelde. Die persoon mag het misschien niet weten, zal het misschien niet weten, maar voor jou is er een richting gegeven, door de ander aan jouw leven. Zo kunnen we tezamen richting geven aan de wereld en aan ons leven daarin. We staan nooit machteloos, hoe beperkt het ook allemaal in jouw ogen mogen zijn. Vertrouw.

Is er niet die uitspraak dat wanneer een vlinder zijn vleugels flappert aan de ene kant van de aarde de wind begint te waaien aan de andere kant. Alles hangt met alles samen. Niets staat op zichzelf. Jij staat niet op jezelf. Dus alles wat je doet of niet doet, zegt of niet zegt, denk of niet denkt, en wat je denkt of het heilzaam is of niet, het draagt allemaal bij. Daarom heeft jouw leven en ieders leven volstreekte betekenis en zin in het geheel!

* * * * *

*Eerw. Baldwin Schreurs
Zondag 15 december 2024*